STICUSA KNIPSELKRANT 22

AMIGOE MAANDAG 16 JANUARI 1984

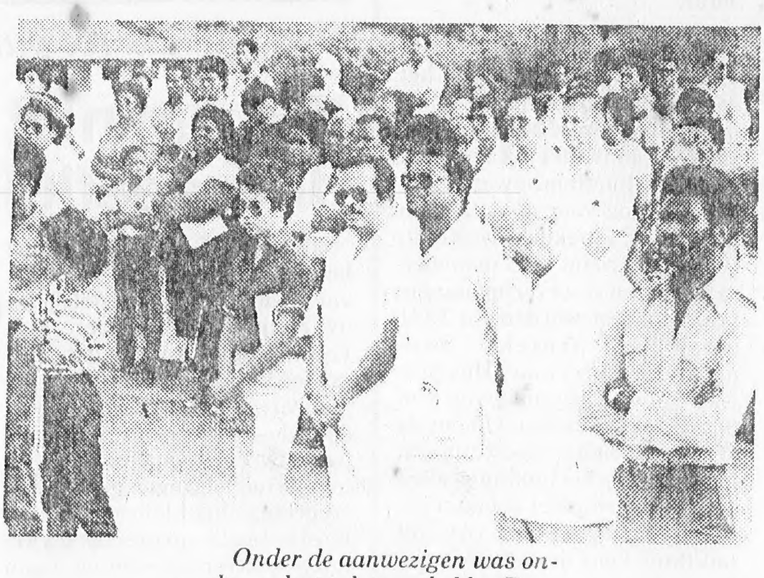
Moreel normverval thema op discussiedag

Vormingscentrum op Pannekoek in gebruik

WILLEMSTAD— Na zestien jaar is "Vormingscentrum voor de jeugd" landhuis Pannekoek gisteren officieel in gebruik genomen, voor het doel waarvoor ze in 1967 ter beschikking van de stichting Jeugd Centrale Curacao (JCC) gesteld werd. De officiele ingebruikname vond gisteren plaats met een forum in het landhuis.

De JCC werd in 1933 opgericht onder de naam van Stichting Rooms katholiek Centraal Bureau. In grote lijnen is het doel van de stichting tot op heden hetzelfde gebleven, namelijk een centraal orgaan waar divere jeugdgroepen aangesloten zijn. Nadat de naam veranderd was in Katholieke Jeugd Centrale, werd het in 1960 definitief omgedoopt tot de JCC. In het begin waren alleen katholieke groepen aangesloten. In de jaren zestig

Onder de aanwezigen was onder andere ook gezaghebber Ronnie Casseres..

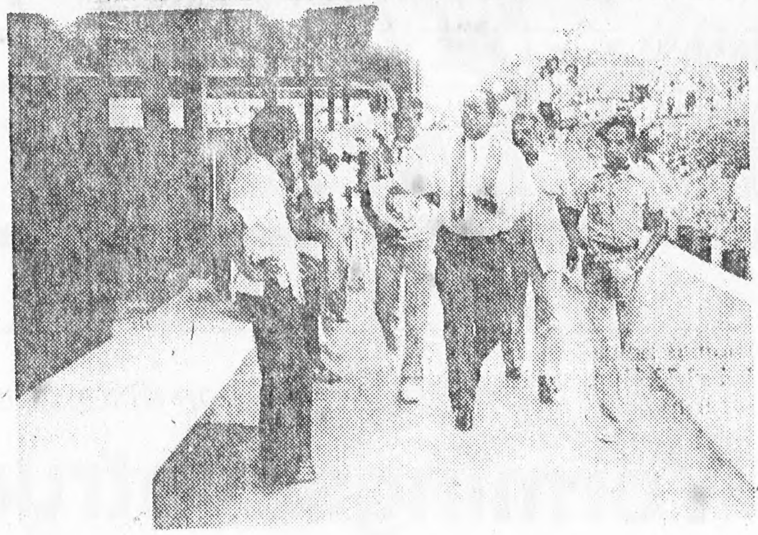
vervolg z.o.z.

werd de mogelijkheid geopend dat ook groepen die de katholieke beginselen respecteren, maar niet katholiek zijn, zich aan de stichting kunnen aansluiten.

In de zeventiger jaren was er een scherpe afname in het aantal groepen dat jeugdwerk verrichtte. De stichting schrijft dit toe aan het feit, dat daarvóór weinig leiders opgeleid waren, die de plaatsen die omuiteenlopende redenen vrijkwamen, konden opvullen. Door deze afname kwam er ook in het bestuur van de JCC een soort luwte, dat opgelost werd door het bestuur in 1973 en bloc te laten aftreden. In 1977 werd aan de stichting een nieuwe status toegekend en werden nieuwe statuten opgesteld. Tot één van de taken van het nieuwe bestuur behoorde het opzetten en ontwikkelen van een jeugdcentrum in het landhuis Pannekoek.

Het landhuis is vóór 1800 gebouwd, zoals uit de bouwstijl af te leiden is. In 1862 werd de plantage met het landhuis door de toenmalige eigenaar, ene meneer Quartel, te koop aan de regering aangeboden, voor 10.000 gulden, samen met de plantage Dokterstuin. De opbrengst van de door de regering opgekochte plantages was echter gering. In 1871 werden enkele van die plantages, waaronder ook Pannekoek, door de regering verkocht. Pas in 1913 werden enkele van de plantages, waaronder Barber, Lelienberg, Dokterstuin en Pannenoek, door de regering teruggekocht, en werd het landhuis van Pannekoek in 1967 ter beschikking van de JCC gesteld, voor opzetten van een jeugdcentrum. Voor het symbolisch bedrag van een gulden huur.

Ondanks restauraties van in totaal 35.000 gulden, lukte het de JCC niet bij het landhuis de faciliteiten aan te bieden waarvoor het aanvankelijk bestemd was. Desalniettemin was de belangstelling voor gebruik van landhuis Pannekoek oveweldigend groot, zodat zelfs maanden van te voren reservering aangevraagd moest worden. In 1971 was het projekt vormingscentrum klaar. Het projekt werd ter financiering aan het Rijk aangeboden. Omdat de JCC dan eigenaar moest zijn van het terrein en het landhuis, werd aan de regering het voorstel gedaan voor overname van het landhuis voor de symbolische koopprijs van een gulden, met een evenwaardige "erfpachtscanon" per jaar.

Pastoor Josefa wijdde het nieuwe centrum in...

De totale kosten werden geraamd op 468.000 gulden. Te duur, meende het Rijk, en stond erop dat een minder luxueus projekt opgezet werd. Uiteindelijk kon in 1973, met tussenkomst van de Culturele Adviesraad, een goedkoper projekt ingediend worden. Toen bleek echter, dat de overname van het landhuis pas in 1977 plaats zou kunnen vinden, door de vele administratieve struikelblokken binnen het regerings- apparaat.

Er moest -toen het zover was met de overname van het landhuis- een nieuw projekt ingedien worden. Dit keer kwamen de kosten uit op 896.000, bijna het dubbele van het oorspronkelijke projekt. Omdat de bijdrage van 25% van de JCC nu ook gestegen was, kon de stichting haar deel niet bijdragen, ondanks donaties en bijdragen van diverse instanties. Eind 1979 ging het Rijk eindelijk akkoord om het minder-dan-25% deel van de JCC maar te accepteren en het projekt te financieren. De definitieve financiering werd eind 1982 bewerkstelligd, zodat er met de bouw begonnen kon worden.

In dit landhuis vond gisteren een discussiedag dag plaats over het thema moreel verval in de gemeenschap. De aanwezigen werden opgedeeld in tien kleine groepen, die naderhand unaniem verklaarden dat er sprake is van moreel verval. Zij illustreerden dat ook met voorbeelden uit de praktijken. Bijna alle aanwezigen waren uit groeperingen die bij de JCC zijn aangesloten. Zij constateerden tevens dat niet alle jongeren die aan dat normverval onderhevig zijn evenwel zijn aangesloten bij die organisaties, hoewel die openstaan voor jongeren uit uiteenlopende hoeken.

Amigoe
MAANDAG 16 JANUARI 1984

Cede Aruba tot parlementariers:

We zijn niet alleen doorgeefluik, ook zeef

ORANJESTAD — Tijdens de hoorzitting kwam een delegatie van Cede Aruba bij de delegatie over zijn werk spreken. Mevrouw Joan Coronel - Peterson gaf een korte toelichting op de organisatie, waarna de leden van de Cede-delegatie, Alex Lie, mejuffrouw Thodé en Jan Melis, de nodige toelichtingen gaven over respectievelijk kleinschalige arbeidsplaats- projecten, verantwoord remigreren en eigen verantwoordelijkheid.

De heer Melis bekritiseerde de wijze waarop soms het KABNA de projecten beoordeelt en behandelt om de eenvoudige reden dat men niet goed op de hoogte is van een en ander. Hij was van mening dat in dit soort gevallen Cede zelf moet kunnen beslissen en KABNA zich daaraan ook moet houden omdat Cede immers ter plaatse een en ander beter kan beoordelen.

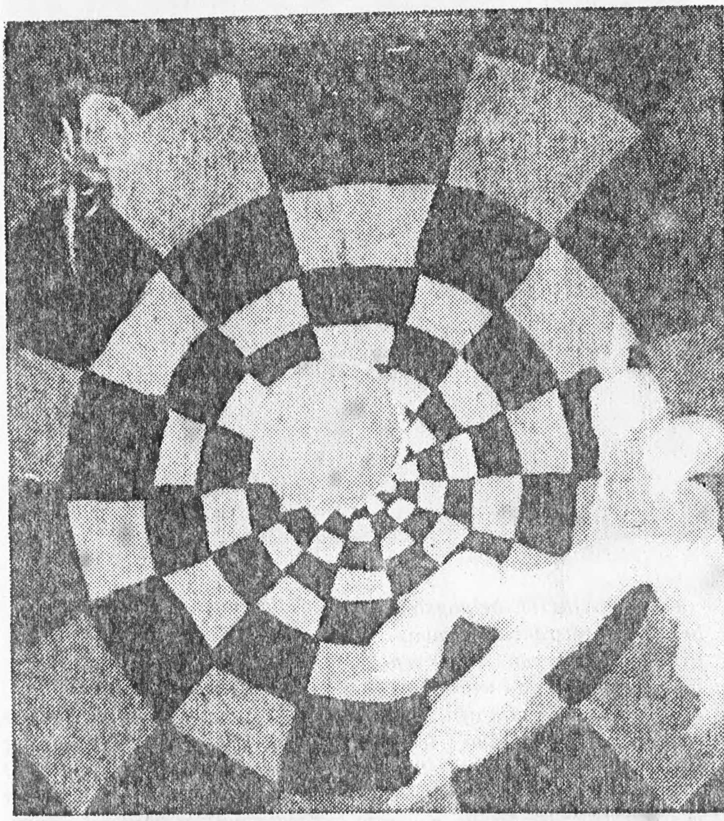
"Wij zijn niet alleen doorgeeflijk", aldus Jan Melis, "maar ook een zeef; de projecten die wij indienen zijn goed onderzocht. We willen niet betutteld en bevoegd worden door KABNA".

Uit de vragen van de parlementariërs bleek wel dat voor een en ander belangstelling bestond, ofschoon speciale gevallen niet door Cede genoemd werden. Cede kreeg het advies om zijn problemen nog eens onder de aandacht van betrokken ministerie te brengen.

Amigoe

MAANDAG 16 JANUARI 1984

Willen is kunnen

(expositie van leerlingen van Dineke van der Geest in het CCC)

EEN GROEP VAN ongeveer 35 leerlingen, in de leeftijd van 6 tot 6 jaar, allen leerlingen van Dineke van der Geest, exposeert tot 25 januari aanstaande in het Cultureel Centrum Curaçao. Het werk is tot genoemde datum dagelijks te bezichtigen.

De voorzitter van het CCC, de heer Jack Penso, roemde bij de opening van deze tentoonstelling op zondag 15 januari jl. de inzet van mevrouw Van der Geest voor haar leerlingen. Met moeite was nu een nieuw werklokaal gevonden en misschien zou het nu allemaal wat gemakkelijker gaan, om jonge mensen en belangstellenden de basisprincipes van tekenen bij te brengen en daarna dan ieder- op- zijn- eigen- weg de kans tot ontplooiing te bieden.

Mevrouw Maritsa Eustatia sprak in haar openingswoord over het heimwee dat iedere oudere voelt, als hij kijkt naar het werk van kinderen. De spontaniteit en het verlangen tot expressie van kinderen is zo overrompelend dat ouderen daar iedere keer weer verbaasd over staan. Zij wenste de jeugdige exposanten succes met hun tentoonstelling en sprak de hoop uit dat de jonge kunstenaars de in de tekeningen en schilderijen zichtbaar gemaakte spontaniteit zouden mogen behouden.

Dit is inmiddels de 4e expositie van leerlingen van Dineke van der Geest. Het mag misschien vreemd klinken, maar vergeleken met vroegere exposities lijkt er sprake van een stijgende lijn. Dat lijkt me samen te hangen met te ener zijde het meer aan ervaring bij de docent, maar te ander zijde (en nog meer) met de wilskracht van de docent/begeleidster. Het is alsof haar bezetenheid en haar wil tot overdracht herkenbaar is (uiteraard bij stukjes en beetjes) in het werk van soms erg jonge kinderen. Daarnaast kan iedere aandachtige beschouwer in dit werk ook iets terugvinden van het geloof van de docent in haar leerlingen. Het heeft er alle schijn van dat de positieve benadering van kinderen hen inderdaad aanzet tot prestaties die de moeite van het bekijken waard zijn. Ik praat dan niet van excellente kunstwerken of zo iets. Het gaat mij er om te stipuleren dat de waarschijnlijk 'volwassen' aanpak van jeugdigen juist bij die jongeren losslaat dat zij zich dienovereenkomstig gaan gedragen. Naar mijn idee mag dat compliment naar leerlingen en begeleidster best hardop gezegd worden.

SYBREN PAUL

Amigoe

MAANDAG 16 JANUARI 1984

ONDER GROTE belangstelling opende zaterdagavond minister Margo Croes van Cultuur een tentoonstelling van werk door Ralph Prins. Er zijn affiches, kleuren- en zwart/witfoto's, tekeningen, schilderijen en schetsen geëxposeerd; er is zogezegd 'voor elck wat wils'. De Amigoe hoopt deze week in Ñapa uitgebreid aandacht te besteden aan het werk van Prins, vandaar dat het hier blijft bij een korte aanbeveling om zelf kennis te nemen van deze respectabele tentoonstelling.

Ralph Prins, een internationaal erkende grootheid op het gebied van affiches, foto- en schilderkunst, laat niet alleen werk van hemzelf zien; hij geeft op de U.N.A. workshops in fotografie en tekenen. De foto-workshop vindt plaats op dinsdag 17 januari, 's / avonds om 20.00 uur; de teken-workshops worden gehouden op maandag 16 en woensdag 18 januari, eveneens om 20.00 ter universiteit.

AMIGOE MAANDAG 16 JANUARI 1984

Landhuis Brievengat nieuw toeristenoord

WILLEMSTAD — **De exploitatie van het Landhuis Brievengat is nu officieel ter hand genomen door de heren A.J. de Swart en S.M. Hoetjes. De officiële opening van het landhuis als toeristen- oord en als monument van een belangrijk stuk historie van Curaçao werd zaterdagavond verricht door minister- president Don Martina.**

Jaren geleden, toen de heer Martina nog gedeputeerde van LVV was, gaf hij toestemming om van start te gaan met de souvernierswinkel Curava in de dierentuin.

Toen enige jaren geleden een eilandelijke stichting het landhuis Brievengat wilde openstellen voor bezichtiging voor toeristen als een nieuwe attractie, vroegen zij toestemming voor een tweede winkel, bij dat landhuis. Na verloop van tijd verflauwden de activiteiten van de stichting ter bevordering van toeristische attracties. De eigenaar van het landhuis, de stichting Monumentenzorg, kwam toen met de heren Hoetjes en De Swart overeen dat zij het zouden gaan exploiteren. Daar is een jaar geleden officieel en op kleine schaal mee begonnen]

Er zijn in dat jaar al duizenden toeristen van alle uithoeken van de wereld komen kijken naar het landhuis en zijn omgeving. De meubels in het huis zijn van de exploitanten, op enkele stukken na. Er zijn toiletgelegenheden aangelegd. Eens in de maand wordt het landhuis opengesteld voor speciale evenementen. Ook wordt het regelmatig verhuurd om er recepties te geven.

Zodra de vergunning binnen is zal de bar, de Tinashi- bar, worden geopend, waar dagelijks happy hour is wat vooral bij zonsondergang een aparte ervaring is. Door de weeks is het landhuis open voor bezichtiging; in het weekeinde niet, op speciale gebeurtenissen na. Daarmee is al aangegeven dat het niet gemaakt is tot een toeristen- oord alleen, ook lokale mensen kunnen er terecht.

Premier Martina zei het waardevol te vinden dat een culturele schat als dat landhuis behouden wordt. Hij feliciteerde niet alleen de gezinnen De Swart en Hoetjes, maar ook de stichting Monumentenzorg, omdat het een unieke deel van de culturele geschiedenis van het eiland is.

Amigoe

DINSDAG 17 JANUARI 1984

Ingezonden

Recensie

Het paradijs Curaçao.

SUIKERRIET ROSY bestaat uit drie delen. Deel II, dat over Curaçao handelt, heeft als titel de tegenstelling: Het Helse Paradijs. Met andere woorden: géén paradijs. Of duidelijker gezegd: de hoofdpersoon Rosy gaat vol verwachting een nieuwe toekomst tegemoet op een industrie- eiland en komt terecht in de hel van de Curaçaose werkelijkheid met zijn schrille maatschappelijke tegenstellingen.

Het feit dat Viola niet eens de

zie verder p.5

Vervolg
Recensie

titel heeft kunnen analyseren, duidt aan dat ze niet met inzicht léést. Door simpelweg te lézen wat er staat, te analyseren en het geheel in de juiste context te plaatsen, voorkomt men dat men valse conclusies gaat trekken die het denken vertroebelen en zelfs geheel blokkeren. Dat, romantechnisch gezien, het vertelperspectief geheel geschiedt vanuit de hoofdpersoon Rosy, en niet vanuit de schrijfster, ontgaat Viola helemaal. Dat wijst erop, dat ze zich niet verdiept heeft in de roman-analyse. Waar blijft de parallel tussen de opzettelijk gebruikte tegenstellingen De Paradijsachtige Hel (deel I) en Het Helse Paradijs (deel II)? En welke filosofie steekt er, uitgaande van deze twee delen, dan achter deel 3: Gedachten worden woorden?

De állerlaatste zin van het boek (.....maar al die luxe en materiële dingen, die neem ik nooit meer mee.....) is van groot belang, is in feite het hele boek! Waarom wordt dit alles niet uitgediept? In plaats van gewoon te lézen wat er zwart op wit staat en daar verband tussen te leggen, blijft Viola steken in een onnozel gevraag en een kinderlijke denktrant van: Ik heb het gevoel dat....., en lukt het haar niet om boven de materie uit te stijgen. Een schrijver heeft zijn verantwoordelijkheid. Een recensent soms niet? Een boek goed of slecht vinden, dáár is geen kunst aan. Iedere doorsnee lezer, een kind al, kan dat voor zichzelf uitmaken. Maar lézen vereist meer en dáár zijn boekbesprekingen voor. Als Viola niet eens titels kan lezen en analyseren (dit inzicht leer je al opdoen vóór je eindexamen) dan is het niet te verwonderen dat ze aan het hele boek geen touw kan vastknopen. Laat het dan in Godsnaam aan anderen over. Het is een kwalijke zaak dat de lezer via een zgn. boekbespreking misleid wordt. Ik vind het dan ook mijn plicht, juist als schrijfster, om het publiek daarop te wijzen.

DIANA LEBACS

NOOT REDACTIE:
Voor alle duidelijkheid. Met "Viola" wordt bedoeld mej. Viola Statia die over dit boek van Diana Lebacs een recensie schreef voor de boekenpagina van de Napa van afgelopen vrijdag.

Amigoe DINSDAG 17 JANUARI 1984

Start bouw jeugdhuis nu mogelijk

KRALENDIJK — Het heeft heel wat voeten in de aarde gehad voordat tenslotte begonnen kon worden met de bouw van het jeugdhuis van Rincon. Dit is een project van rond 900 duizend gulden en wordt voor een groot deel door de Nederlandse regering gefinancierd, terwijl Bonaire zelf met vijftien procent van de totale kosten moet deelnemen.

Het heeft inmiddels ruim een jaar geduurd, voor men kon beginnen en verschillende factoren waren er debet aan, dat de beginwerkzaamheden telkens werden uitgesteld. Ook bleek het terrein waarop het jeugdhuis gebouwd zal worden een verstevigde fundering nodig te hebben, omdat de kans op verzakking niet uitgesloten zou zijn. Dit gebeurde trouwens al eerder met het afgekeurde jeugdhuis. Dat was dan ook de reden dat het BC op voorstel van de toenmalige UPB-gedeputeerde Humphrey Wout besloot het jeugdhuis van Rincon bouwvallig te verklaren, om zodoende te voorkomen dat men nog gebruik maakte van een gebouw, dat een groot gevaar opleverde.

In principe zou het Cultureel Centrum Bonaire (CCB), onder wiens auspicien het jeugdhuis gebouwd wordt, een vierde van de totale kosten op tafel moeten leggen, zoals gebruikelijk is bij deze sociaal educatieve projecten, maar het CCB wist de Nederlandse regering ervan te overtuigen, dat 25 procent wel een tamelijk zware opgave zou zijn. Uiteindelijk bleef de bijdrage voor Bonaire slechts vijftien procent. Als alles volgens plan verloopt, dan zal Rincon tegen het eind van dit jaar een veilig en adquaat jeugdhuis bezitten.

Overigens zullen de problemen voor het CCB dan nog niet de wereld uit zijn, omdat bij in gebruikneming van het jeugdhuis een groot aantal exploitatie kosten te verwachten zijn. In het verleden is het CCB reeds begonnen met een actie waardoor men verzekerd kan zijn van regelmatige maandelijkse bijdragen die exploitatie van het jeugdhuis Rincon mogelijk moeten maken. Diverse bedrijven en instanties hebben reeds een brief ontvangen voor de periodieke bijdragen die de duizenden guldens voor de exploitatie zullen moeten dekken. Ook zullen pogingen ondernomen worden om een stichting op te richten voor deze exploitatie en daarin zal dan het bestuur van het jeugdhuis Rincon vertegenwoordigd moeten zijn.

Het jeugdhuis Rincon zal op zeer moderne leest geschoeid zijn en uitstekend geschikt zijn voor toneelvoorstellingen en andere culturele evenementen.

Amigoe DONDERDAG 19 JANUARI 1984

Ingezonden

Kritiek

OVER HET INGEZONDEN stuk van Diana Lebacs in de Amigoe van 17 januari '84, als reactie op mijn recensie van haar boek "Suikerriet Rose" in de Napa van afgelopen vrijdag, gaarne het volgende: Het is jammer dat de schrijfster zich ertoe laat verleiden een groot deel van het stuk uit persoonlijke aanvallen te laten bestaan in plaats van duidelijker uit te leggen wat ze eigenlijk met haar boek heeft gewild. Uit het stuk blijkt wederom dat ze zelf niet precies tot uiting weet te brengen wat ze met haar boek heeft gewild.

Want al blijft Diana Lebacs tot in de eeuwen volhouden dat Rosy (de hoofdpersoon uit het boek) in de hel van de Curaçaose werkelijkheid met zijn schrille maatschappelijke tegenstellingen terechtkomt, uit haar boek zelf blijkt dit nergens. En zelfs als dat haar bedoeling is geweest, dan is het niet zodanig uitgewerkt dat het op de juiste manier op de lezer overkomt. Dit is duidelijk een voorbeeld van achteraf-projectie. Wat opvalt is dat als Diana

z.o.z.

Vervolg
Kritiek

Lebacs de mond vol heeft van "niet met inzicht lezen", "geen titels kunnen lezen en analyseren" e.d., dat het wel vreemd is als ze op een gegeven moment zelf de titels door elkaar haalt. Deel 2 van het boek noemt ze in haar ingezonden stuk tot tweemaal toe "Het helse paradijs" terwijl het "De paradijsachtige hel" getiteld is. Als er soms door mij niet met inzicht wordt gelezen, veronderstelt de schrijfster dan dat jeugd wél met inzicht kan lezen?

De schrijfster stelt verder dat het vertelperspectief geheel vanuit de hoofdpersoon Rosy geschiedt. Dit is niet waar. Er wordt gebruik gemaakt van een algemeen vertelperspectief. Hierbij speelt T. Mathilde ook een belangrijke rol. Bovendien zijn er passages waarin duidelijk de auteur aan het woord is (blz. 60: stuk over benamingen van buitenlanders op Curaçao). Ik kan me niet aan de indruk onttrekken dat de schrijfster zich een beetje aan het verdedigen is, gelet op wat ze zegt over het vertelperspectief. Het is ook ver gezocht om van de lezer te verwachten dat hij/zij uit de allerlaatste zin van het boek feitelijk de boodschap van het boek haalt.

Misschien had Diana Lebacs dit nader kunnen verklaren zodat alle "zonder- inzicht- lezende" lezers dit kunnen begrijpen. Een handleiding bij het gebruik van dit boek zou zeker op zijn plaats zijn geweest. Dat valt misschien eerder onder verantwoordelijkheid en plicht van een auteur. Dat Diana als onderwijzeres stelt dat "een boek goed of slecht vinden, daar is geen kunst aan; iedere doorsneelezer, een kind al, kan dat voor zichzelf uitmaken", geeft wel te denken.

Bovendien had ik in mijn recensie nog meer naar voren kunenn brengen zoals bijv. het opsommen van tegenstrijdigheden (film- projector meenemen naar het dorp op Irbisca waar — door aandachtig te lezen — de lezer denkt dat er geen stroom is (p. 35 [illegible] olielamp p.69: felle lich[illegible] En sy vloog in pijlsnelle [illegible] Curaçao (terwijl ze moet overnachten in Barbados [illegible] en vaagheden (Rosy [illegible] probleem met sexualiteiten; Rosy's relatie met Dion) enz.

Als je het hebt over een jeugdroman dan zijn er naar mijn mening meer eisen te stellen aan een roman o.m. dingen aanvoeren maar dan ook uitdiepen — logica e.d.

Jammergenoeg blijkt wederom dat sommige mensen geen kritiek kunnen verdragen en dit getuigt ook van een zekere onvolwassenheid. Het kan geen kwaad als Diana Lebacs zich ook meer gaat verdiepen in alles wat met recenseren te maken heeft. Misschien dat ze dan een recensie anders opvat. Misschien. En zoals er geen universiteits- studie "schrijven van boeken" bestaat, zo bestaat er ook geen universiteits- studie "recenseren".

Bovendien als Diana Lebacs denkt zo duidelijk te kunnen schrijven dan had ze ook in haar ingezonden stuk meer op duidelijkheid moeten letten. Want iemand die de recensie niet gelezen heeft, zou niet hebben geweten waar het stuk over ging en wie er met Viola bedoeld werd als de redactie van de Amigoe dit niet even ter verduideli king bij had gezet.

VIOLA STATIA

Afspraak

HEVIG GEPIKEERD haalt Diana Lebacs uit naar Viola Statia. Nog niet veel boeken geschreven hebbend, exact geen enkel, maar preken bij de vleet, weet ik als prediker of schrijver dat e je casu quo daarmee o[illegible] het forum publicum begeeft of je gooit jezelf voor de leeuwen. Politici en andere lieden als vakbonds- leiders, journalisten beginnen allemaal met een droom, maar na enige tijd weet men thuis wel hoe de lamp hangt.

Nu ben ik niet zo'n fervent lezer van jeugdboeken, maar Viola als recensent van dit literatuurgenre kan je niet achteloos ter zijde leggen. Begenadigd ook nog met een goede pen ontleedt de recensent Viola het boek van de scribent Diana op een serene wijze en zonder weerga. Zo goed zelfs dat de auteur ongebruikelijker wijze terugsputtert, en het gooit op deskundigheid en zo.

Wel, we zijn weer waar we moeten wezen, terug naar af, geen lange tenen, eenmaal omhoog geschreven, relativeer jezelf nu ook eens een keer. Voor alle categorieën van dusdanige lieden is dit een wet van Meden en Perzen. Een tegenvaller voor Diana die er fijntjes op wordt gewezen hoe wezenlijke dingen van accidentele moeten worden onderscheiden. Diana, bel Viola op en maak een afspraak voor een rustig gesprek.

Addendum: In mijn verlofkoffer gaan de boeken van Diana mee, voor mijn neefje.

JAN GOES

Amigoe
WOENSDAG 18 JANUARI 1984

Cijfers van leeszaal

KRALENDIJK — De Openbare Leeszaal heeft over het afgelopen jaar 35.379 boeken uitgeleend en daarvan waren 8673 uitleningen aan volwassenen, 14.719 jeugdboeken terwijl via de schoolbibliobus 11.987 boeken werden uitgeleend. Het hoogste aantal uitleningen bleek in de maand maart te zijn toen er totaal 4125 boeken werden uitgeleend. In de maand juni was een duidelijke achteruitgang te bespeuren, want slechts 939 boeken werden uit de bibliotheek geleend. Van de Openbare Leeszaal zijn 615 volwassen lid, terwijl de schooljeugd, die klassikaal de bibliotheek bezoekt 1414 leden telt. De leeszaal beschikt ook over naslagwerken, die niet voor uitlening zijn bedoeld en daarvan zijn er 697. Tenslotte werden er over het afgelopen jaar 238 volwassen boeken en 108 jeugdboeken afgeschreven. Voor de volwassen afdeling zijn momenteel ingewerkt 828 Nederlandse romans, 92 Engels, 16 Spaanse boeken en 42 boeken met Antilliaanse literatuur. Voor de ouders en geschikt voor opvoeding zijn er 15, terwijl er informatief 405 boeken zijn ingewerkt.

De bibliotheek beschikt over 48 tijdschriften die regelmatig worden ontvangen en 63 niet regelmatige tijdschriften. Over de Nederlandse Antillen werden in het totaal 1093 boeken uitgeleend.

KRACHT EN PERSOONLIJKHEID IN WERK VAN RALPH PRINS

WILLEMSTAD - Het eerste wat opvalt, bij het bezichtigen vande overzichtstentoonstelling van het werk van de Nederlandse kunstenaar Ralph Prins, momenteel in het Curaçaos Museum, is de liefde waarmee deze kunstenaar zijn onderwerpen uitkiest en vereeuwigt.

Deze liefde doet het werk aan kracht en persoonlijkheid winnen, want dat is juist hetgeen het werk van Ralph Prins in ruime mate uitstraalt :Kracht en Persoonlijkheid.

Het is niet alleen het mooie plaatje dat het 'm doet, maar juist de gedachte die erachter schuilt. De tegenstellingen die worden uitgebeeld en vastgelegd.

Dat komt bijvoorbeeld zo schitterend tot uiting in die twee foto's uit de Curaçaose serie: de héél jonge voetjes gestoken in kleurrijke badslippers, pas nieuw, en de twee héél oude en verweerde voeten, die al zo lang de zware last gedragen hebben, in oude afgedragen sloffen.

Bekijkt men deze foto's apart, dan zijn het gewoon mooie plaatjes. In kombinatie is het echter het épos van het levenzélf.

En dan dat hele oude, vervallen gebouw, met op de voorgrond een fleurige jonge vrouw.

Ralph Prins zoekt deze tegenstellingen niet, ze dringen zich aan hem op. Dergelijke tegenstellingen zie je overal om je heen, maar je moet er wel een open oog voor hebben.

En dat open oog bezit Prins in zeer ruime mate. Bovendien bezit hij de gave om wat zijn oog ziet om te zetten in een verhaal zonder woorden.

Een beeldverhaal dus.

Deze beeldverhalen vindt je overal in zijn werk terug.

Zijn foto's leven!

Wie ooit Albert van Dalsum heeft zien toneelspelen, hóórt in de foto's die door Prins van hem zijn gemaakt, in zijn rol van 'King Lear', het wel zeer aparte en indrukwekkende stemgeluid van Van Dalsum weer doorklinken.

Ook de tekeningen van Prins zijn levend en beweeglijk en vangen de essentie van het wezen dat 'mens' heet.

De materie olieverf ligt hem echter wat stugger in de hand.

Zijn schilderijen missen datgene wat zijn foto's en tekeningen zo magistraal maakt, namelijk beweging.

Waar de foto's en tekeningen tot de verbeelding spreken, zwijgen de schilderijen.

Over de affiches, waarvan er enkele eveneens op deze tentoonstelling te zien zijn, schreven wij reeds eerder.

Affiches moeten op een vrij indirekte manier een rechtstreekse boodschap uitdragen.

Om dat te kunnen realiseren is een vrij sterke mate van raffinement vereist en Ralph Prins ziet kans om zijn boodschap op zeer geraffineerde en versluierde wijze te doen schrééuwen.

Dat is vooral duidelijk te zien in de affiches die de kunstenaar maakte voor Amnesty International.

Stel U voor: een groot zwart kartonnen vlak. Zo op het eerste gezicht is daar niets bijzonders aan te zien, maar in het voorbijgaan valt plotseling iets glimmends op, zodat de voorbijganger blijft staan om nog eens te kijken.

WILLEMSTAD - De Nederlandse kunstenaar Ralph Prins, hier staande vôor een van zijn 'cirkusfoto's. In deze zwart/wit foto's van een aantal klowns aan het werk, werd de 'harlequin' figuur, de 'mooie klown' door de kunstenaar opgewerkt met kleurige glitter. Dit geeft een heel speciaal effekt aan wat een normale cirkusfoto had kunnen zijn. Het roept de geur van zaagsel op.

vervolg z.o.z.

Vervolg
Ralph Prins

En dan springen opeens de letters in het oog, die zich tot woorden aaneenrijgen : "Thou shalt be free".
De letters zijn iets glimmend ten opzichte van het zwarte karton en op het eerste gezicht niet opvallend.
Juist daarom wordt de boodschap zo sterk onderstreept en komt het veel sterker over dan wanneer het er in schreeuwende letter had gestaan.
Bijzonder geraffineerd, ik zei het al.
Zo zouden we natuurlijk nog een hele tijd door kunnen gaan en alles wat er op deze expositie te zien is stuk voor stuk behandelen.
Maar dat is ondoenlijk en bovendien is het veel aantrekkelijker om zelf even de moeite te nemen om naar het museum te gaan en zelf eens te gaan kijken.
Het is een tentoonstelling die beslist de moeite waard is.
Tot en met 21 januari is Ralph Prins zelf 's morgens van tien tot twaalf aanwezig om uitleg te geven van zijn werk.

WILLEMSTAD - Een van de tekeningen van Ralph Prins, die op de tentoonstelling in het Curaçaos Museum momenteel te bezichtigen is.

WORKSHOPS FOTOGRAFIE EN TEKENEN

WILLEMSTAD - In het kader van de kulturele aktiviteiten aan de U.N.A. houdt Ralph Prins op zaterdag 14 januari om 4 uur 's middags en op dinsdag 17 januari 's avonds om 8 uur in de Universiteit twee foto-workshops. Ralph zal in werkgesprekken ingaan op wat de optimaalste aanpak is voor iedere deelnemer. Er bestaan (zoals in iedere kunst) geen dogmatische vaste regels in HOE je moet fotograferen. Neem uw kamera mee en (als u wilt) wat foto's die u al maakte. Aan de orde komen het verschil tussen zwart/wit en kleur, het onderscheid tussen zelf in de donkere kamer werken en afd. werkcentrales, kameratypen en - lenzen die het beste bij u aanpak passen, reportage en portret.

Ralph Prins heeft de foto's bij zich die hij _ nov. j.l. op het eiland heeft gemaakt en andere voorbeelden in verschillende fotografische technieken.

De toegang is vrij.

Ook zal Prins op maandag 16 en woensdag 18 januari, om 8 uur 's avonds in de Universiteit van de Nederlandse Antillen twee teken-workshops houden. De deelnemers hoeven geen geschoolde tekenaars te zijn, doch wel zin in tekenen te hebben. Materiaal is (ad. fl. 2,50) aan de zaal verkrijgbaar.

Amigoe
VRIJDAG 20 JANUARI 1984

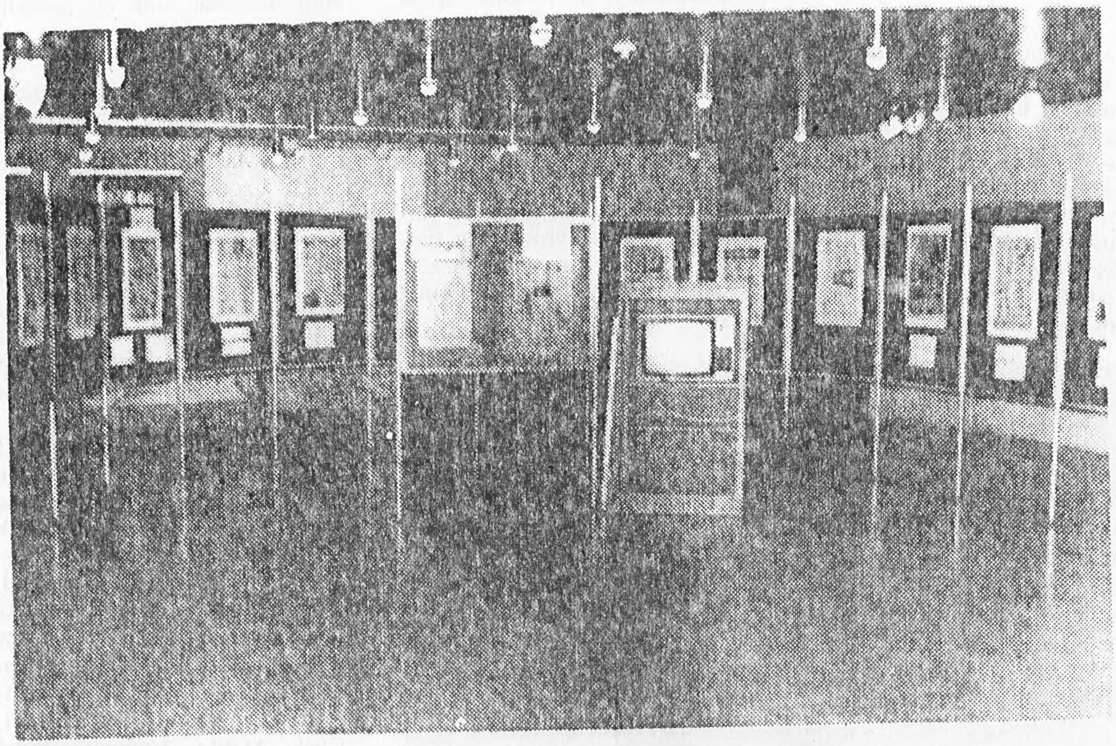
Wedstrijd kinderverhalen

ORANJESTAD — Door ene "Comision Cuenta" wordt een wedstrijd georganiseerd in het schrijven van kinderverhalen in het Papiamento.

De verhaaltjes, die in de prijzen vallen en enkele andere zullen in boekvorm gepubliceerd worden. Zowel leerlingen van de basisscholen, scholen voor voortgezet onderwijs als volwassenen, kunnen aan deze wedstrijd deelnemen.

Enkele vereisten zijn: het verhaal moet minimaal 350 woorden en maximaal 1200 woorden hebben, moet origineel en in het Papiamento zijn en een deelnemer mag meer dan een verhaal inzenden. De laatste dag voor inzendingen is op 1 april bij de Openbare Bibliotheken in Oranjestad en San Nicolas, waar ook nadere gegevens te verkrijgen zijn.

Tentoonstelling 100 jaar Amigoe

ORANJESTAD — Op initiatief van de Openbare Bibliotheek in Oranjestad werd vandaag de tentoonstelling "Honderd jaren Amigoe" geopend. De tentoonstelling die werd opgezet onder leiding van Roque Dirksz met zijn medewerkers, is tot eind van de maand gratis toegankelijk voor een ieder — tijdens de openingsuren van de bibliotheek — in de activiteiten ruimte van de Openbare bibliotheek.

Op de tentoonstelling ligt een copie van het eerste Amigoe exemplaar van 1884 alsmede de speciale Napa ter gelegenheid van 100 jaar Amigoe, waaruit wel bijzonder duidelijk de voorspoedige groei en vooruitgang van Amigoe tot uitdrukking komt. Daarnaast zijn diverse extra edities te zien, die de Amigoe de afgelopen aren uitgaf, waaronder de speciale NAPA editie bij de invoering van video display terminal, waardoor Amigoe de eerste krant in de regio werd die dit systeem gebruikt. Ook het redactie statuut krijgt alle aandacht.

Dankzij de Mediadienst van de bibliotheek, onder leiding van de heer I. Yanez, werd een uitvoerige video opname gemaakt over het verleden, heden en de toekomst van Amigoe.

Geruime tijd kunnen de bezoekers aan de tentoonstelling — de video opname draait de gehele dag door — een gesprek volgen tussen de heer Janez en Amigoe directeur Jos van der Schoot, waarin uitvoerig wordt stil gestaan bij hoe het vroeger was, thans en wat de verwachtingen zijn. De heer Janez ging met zijn ploeg ook naar het Amigoekantoor en naar het vliegveld om bij aankomst van de Amigoe nog enige opnames van de dagelijkse Amigoe bedrijvigheid te maken.

Directeur Jos van der Schoot sprak zijn waardering uit voor het initiatief van de openbare bibliotheek — deed dit vergezeld gaan van een tractatie — en sprak zijn voldoening uit, dat niet alleen Amigoe, maar ook de openbare Bibliotheek de afgelopen jaren voorspoedig gegroeid is. Niet alleen verhuisde de bibliotheek van een klein gebouw aan de Wilhelminastraat naar de modernste bibliotheek in de regio, maar heeft thans ook deskundig personeel en materiaal ter beschikking, waarvan ook een goed gebruik wordt gemaakt, hetgeen ondermeer bij deze tentoonstelling 100 jaar Amigoe weer eens bleek.

VIJFDE SERIE CONCERTEN VAN CURACAO CAMERATA

WILLEMSTAD — Sinds 1963 is het traditie dat op basis van het Curaçao's Strijkkwartet, met aanvulling van andere hier aanwezige instrumentalisten, kamermuziekconcerten worden gegeven in daarvoor geschikte zalen zoals Welgelegen, Brakkeput, Fortkerk en Centro Pro Arte.

Sinds 1981 gebeurt dit onder de naam Curaçao Camerata, waarbij de doelstelling is het publiek in de gelegenheid te stellen kennis te maken met de meest uiteenlopende muziekwerken, niet alleen óverbekende maar ook curiositeiten zowel qua stijl als qua instrumentale bezetting.

Het is daarom een des te grotere, ook edukatieve prestatie om in een geisoleerd gebied wat een eiland nu eenmaal is, dergelijke concertprogrammas telkenmale weer met plaatselijke musici, soms aangevuld met buitenlandse gasten, aan het publiek te kunnen presenteren.

Op woensdag 8 februari zal Luise Gorsira een cellorecital geven in Centro Pro Arte, aan de vleugel begeleid door de in Caracas woonachtige Poolse concertpianiste Elzbieta Sobkowicz. Luise Gorsira studeerde cello aan het Puerto Rico Conservatorium bij Adolfo Odnoposoff en later aan het New England Conservatory in Boston bij de bekende cellist Laurence Lesser.

Reeds op jeugdige leeftijd trad zij op als soliste onder meer in concerten van Vivaldi, Boccherini, Haydn, Bloch, Tsjaikofsky, Brahms, en Beethoven. Ook op kamermuziekgebied verdiende zij reeds vroeg haar sporen als celliste bij het Curacao's Strijkkwartet en Curaçao Camerata.

WILLEMSTAD - De bekende Curaçaose celliste Luise Gorsira treedt eerdaags op in het Centro Pro Arte, begeleid door de Poolse pianiste Elzbieta Sobkowitcz.

Gastpianiste Elzbieta Sobkowicz kreeg haar opleiding bij de bekende pianopedagoog Drewicki aan het Warschau Conservatorium; zij werd een veelgevraagde concertpianiste in West-Europa en de Oostbloklanden. Nadat zij in 1972 een uitnodiging kreeg voor een serie concerten in Venezuela, heeft zij zich aldaar gevestigd en treedt regelmatig op in Centraal- en Zuid-Amerika, ook als gezocht begeleidster van gastsolisten.

Het programma van 8 fefebruari wordt geopend met het Adagio uit de Toccata in C van J.S. Bach, gevolgd door "Fünf Stücke im Volkston" op 102 van Robert Schumann en de beroemde Sonate in a, D 821, "Arpeggione" van Franz Schubert. Na de pauze volgt Sonate in C op 119 uit 1949 van Sergei Prokofieff en het concert wordt besloten met Polonaise Brillante op 3 van Frédéric Chopin.

Op zaterdag 13 februari volgt het tweede concert in deze serie van de Curaçao Camerata welke zal plaatsvinden in de Fortkerk en waarbij elf medewerkers betrokken zijn: Eric Gorsira viool, Jan Dam viool, Benito Dolorita viool, Felix Linder viola, Luise Gorsira cello, Igor Atalita contrabas, Aya Landheer fagot, Imand Landheer piano klarinet, Chal Atalita trompet, René Bremmers blokfluit en Marcel Sommer blokfluit. Als gastsolist treedt op de bekende Venezolaanse bariton Claudio Muskus.

Claudio Muskus werd geboren in Caracas en ging voor zijn professionele opleiding naar het Trinity College of Music in Londen, alwaar hij in juli 1977 werd uitgekozen voor de rol van Figaro in de opera Le Nozze de Figaro van Mozart. In oktober 1980 zong hij op uitnodiging van de Choral Society of the Rochester Cathedral als solist in het oratorium "Messiah" o.l.v. Barry Ferguson. In december volgde de vererende uitnodiging voor de hoofdrol Martin in de eigentijdse opera "What Men Live By" van de Tsjechische componist Bohuslav Martinu. In zijn geboortestad Caracas trad hij in 1981 als solist op in het "Requiem" van Mozart en terug in Londen vertolkte hij de Christuspartij in de Mattheus Passion van Bach. In 1982 werd hem in Londen de Kennedy Scott prijs voor zang toegekend.

vervolg p. 11

Vervolg Camarata

Het programma van 18 februari wordt geopend met een eendelig strijkkwartet uit 1889 van de Italiaanse operacomponist Giacomo Puccini getiteld "Crisantemi" een laat romantisch, zeer melancholiek werk. Dan volgt als contrast hiermee een Trio uit 1932 voor drie blokfluiten uit Plöner Musiktag van Paul Hindemith.

Daarna treedt de Venezolaanse gastsolist Claudio Muskus voor het voetlicht in "Dover" Beach op 3 uit 1931 van de Amerikaanse komponist Samuel Barber met tekst van Matthew Arnold. In het laatste werk voor de pauze treden Eric Gorsira viool, René Bremmers en Marcel Sommer blokfluiten als solisten op in het Brandenburger Concert no. 4 van J.S. Bach.

Na de pauze wordt geopend met "Carolers from Festive Moods" van de Rus Alexander Glazounov, een kort strijdkwartet van de Amerikaan Ned Rorem met teksten uit het bijbelboek Samuel, waarin nogmaals solist Claudio Muskus beluisterd kan worden. Als vrolijk slotstuk van dit concert is gekozen "Ocho por Radio", een kort werk voor een bezetting van twee violen, cellocontrabas, klarinet, fagot, trompet en slagwerk van de Mexicaanse komponist Silvestre Revueltã. Deze serie staat mede onder auspiciën van Bureau Cultuur en Opvoeding, Curacaosche Kunstkring, Cultureel Centrum Curaçao, Sectie Cultuur, VGKS en Comité Jeugdconcerten. Toegangskaarten zijn verkrijgbaar bij Zuikertuintje, VGKS en Centro Pro Arte à f. 25 per serie en f. 15 losse kaarten.

WILLEMSTAD - De in Caracas woonachtige Poolse pianiste Elzbieta Sobkowitcz begeleidt de Curaçaose celliste Luise Gorsira tijdens een cello-recital.

Amigoe
DONDERDAG 19 JANUARI 1984

Activiteiten rondom Pedro Luis Brion

WILLEMSTAD — Rondom de historische figuur Pedro Luis Brion wordt dit weekeinde een speciaal programma afgewerkt.

In de laatste Napa van dit jaar stond al een vraaggesprek afgedrukt met dr Roberto H. Palacios die werkt aan een project rondom de persoon Brion. Uit de Rijksarchieven in Den Haag zijn heel belangrijke inlichtingen verkregen over de strijd van Brion, niet alleen aan de zijde van de Latijns- Amerikaanse vrijheidsstrijder Simon Bolivar, maar ook in de Curacaose gemeenschap.

Er is nu een stichting Pedro Luis Brion opgezet. Het bestuur daarvan wordt zaterdagmiddag om half zes officieel geïnstalleerd in het gebouw van de Sociedad Bolivariana aan de Scharlooweg. Als sprekers zijn dan te gast de gepensioneerde admiraal Manuel Diaz Ugueto van Venezuela en dr Palacios, de historicus en diplomaat.

Zondagmorgen om half tien is er een plechtige heilige mis die wordt opgedragen door mgr Wim Ellis ter gelegenheid van de herdenking van het feit dat 180 jaar geleden Brion werd aangesteld als de leger- commandant van Curacao. De mis vindt plaats in de Santa Ana- kerk op Otrobanda. Na afloop daarvan vindt op het Brionplein een bloemenhulde plaats bij het standbeeld van Brion, terwijl ook enkele toespraken gehouden worden, te weten door gezaghebber Ronnie Casseres van Curacao en door de heer Palacios.

Napa 20-1-1984

Belangrijke bijdrage aan kennis van het Caribische gebied

In februari starten opgravingen op St Eustatius

DOOR
B. JOS DE ROO

HET CARIBISCH GEBIED is het gebied van de volksverhuizingen. Dat was zo in het recente verleden, dat was ook al zo in de prehistorie. Omdat we uit die tijd geen geschreven berichten hebben, is het moeilijk om te weten te komen hoe de Carib en de Arowak leefden, sinds wanneer de Caribische eilanden bewoond werden en hoe de onderlinge contacten tussen de eilanden verliepen. We kunnen er alleen iets van te weten komen door de stomme getuigen uit die tijd op te graven en te bestuderen. Want ze liggen er nog: de potten van de Indianen, de resten van hun vuren, hun half vergane gebruiksvoorwerpen. Maar het stof der eeuwen is eroverheen gewaaid.

Vaak blijven de stomme getuigen uit de pre-historie stom, omdat er niet voldoende geld en mankracht is om ze op te graven. Vaak verdwijnen vindplaatsen, omdat de grond afgegraven wordt met bulldozers, die het terrein moeten effenen voor huizenbouw en stratenaanleg.

Gelukkig zal de belangrijkste vindplaats op Sint Eustatius niet op deze manier verdwijnen. Daar is wel een tijdlang sprake van geweest. De belangrijkste nederzetting van de Indianen bevond zich te Golden Rock, vlakbij de huidige landingsbaan van het vliegveld. Die baan wordt halverwege dit jaar uitgebreid en dat zou de vernietiging van deze vindplaats betekend hebben. Maar half februari begint onder leiding van het Archeologisch-Antropologisch Instituut van de Nederlandse Antillen (het AAINA) het onderzoek van een aantal Leidse archeologen op Sint Eustatius. Drs. Aad Versteeg is een van hen.

"In februari gaan we graven naar de sporen van de vroegste bewoning die er op Sint Eustatius was. Voorzover we nu weten zijn die sporen te dateren omstreeks het begin van onze jaartelling, dus zijn ze ongeveer tweeduizend jaar oud. We hopen onder meer te weten te komen, waar deze mensen van leefden, met wie ze handel dreven en nog een heleboel andere zaken die men met een modern archeologisch onderzoek te weten kan komen".

VERWAARLOOSD

Nederland heeft de archeologie van de Nederlandse Antillen altijd schandelijk verwaarloosd, vindt Aad Versteeg. Juist de archeologie van het Caribisch gebied is interessant door zijn vele migraties en zijn rijke culturele ontwikkelingsgeschiedenis. Toch bestaat er niet eens een overzicht van de verschillende culturen, dat in het Nederlands geschreven is. Er is geen enkel Nederlands museum dat een representatieve collectie van precolombiaanse voorwerpen toont. Wel staat er in het Rijksmuseum voor Volkenkunde enkele fraaie vazen

Vervolg
Opgravingen

van Aruba. Maar die staan niet in het gedeelte dat gewijd is aan pre-colombiaans Amerika. Ze staan in een "restzaaltje" met pre-historische voorwerpen uit de hele wereld. Zonder enige achtergrond informatie.

Op de Bovenwinden deed alleen Professor De Josselin de Jong heel kort enig onderzoek. Maar dat was in 1923. Er kwam weer wat activiteit op Sint Eustatius na de oprichting van het AAINA. Dat zond zijn Amerikaanse archeoloog J.B. Haviser naar Sint Eustatius, die ging kijken hoeveel vindplaatsen er zijn van Indiaanse nederzettingen. Hij vond twee hoofdplaatsen: Golden Rock in het midden van het eiland en Godet aan de kust. Beide plaatsen liepen acuut gevaar. Golden Rock door de voorgenomen uitbreiding van de landingsbaan en Godet door de sterke erosie, waardoor de grond wegspoelt in zee. Daarnaast zijn er zeven andere plaatsen waar Indianen zich tijdelijk gevestigd hadden. Die hadden allemaal kennelijk een speciale functie: houtbewerking, koraalbewerking en wachtpost.

Aad Versteeg legt uit, wat het bijzondere is van de vindplaatsen op Sint Eustatius. "De oudste landbouwende bew ers op Sint Eustatius zijn afkomstig uit Centraal-Venezuela. Dat weten we door het gevonden aardewerk. Ze zijn van het midden Orinoco-gebied naar de kust getrokken en hebben zich daar aangepast aan de kust- en zee-omstandigheden. Vandaaruit zijn ze de Caribische eilanden gaan bevolken. Op Sint Eustatius zijn ze eerst midden op het eiland gaan wonen, en pas later kwam het dorp aan de kust. Dat denken we tenminste en dat kunnen we nu onderzoeken. Een van de interessante punten van dit onderzoek is,

Z.O.Z.

DRS AAD VERSTEEG

Vervolg Opgravingen

dat we de samenhang en de handel tussen de twee dorpen op Sint Eustatius van zo'n 1800-1500 jaar geleden kunnen onderzoeken".

Het vermoeden bestaat dat de Indianen overal op de Caribische eilanden zich eerst midden op de eilanden vestigden. Aad Versteeg: "Ze deden dat waarschijnlijk omdat ze daar beter de landbouw konden bedrijven. De omstandigheden leken daar meer op die van het Zuidamerikaanse vasteland. Maar de eerste bewoners van Sint Eustatius hoeven niet direct uit Venezuela te komen. Het kan best zijn dat een generatie eerder op een zuidelijker eiland gewoond heeft, dichter bij Venezuela. Daar weten we weinig van. Misschien kunnen we in de alleroudste, onderste laag van Golden Rock daar iets over te weten komen".

Zijn er op andere Caribische eilanden vergelijkbare onderzoekingen geweest? Aad Versteeg: "Er zijn in het Caribisch gebied een heleboel onderzoekingen geweest. Bijvoorbeeld op Antigua door professor Rouse. In de jaren zeventig is er op Sint Kitts ook een onderzoek geweest naar precies dezelfde omstandigheden, maar de vindplaatsen zijn daar niet zo precies onderzocht.

Een antwoord op de vraag of de Indianen op de Caribische eilanden eerst midden op de eilanden landbouw bedreven en pas later naar de kust trokken: "Dat is het unieke wat Sint Eustatius kan bijdragen aan de kennis van de pre-historie van het Caribisch gebied en het noorden van Venezuela".

DATERING

Toen de Hollanders op Sint Eustatius kwamen, was het weer een onbewoond eiland. Drs. Aad Versteeg: "Dat is een van de andere punten van het onderzoek. Hoe lang bestond de vestiging op de Golden Rock? Het eerdere onderzoek van De Josselin de Jong heeft daar geen antwoord op kunnen geven. In die tijd was dat ook onmogelijk. Met onze nieuwe dateringsmethodes kunnen we daar veel meer over te weten komen. We kunnen houtskool en ander organisch materiaal in het laboratorium onderzoeken met de C 14-methode. Dan krijgen we de ouderdom van het materiaal. Maar op Sint Eustatius kunnen we nog een andere manier gebruiken. De landbouwgrond is er beperkt van omvang. In de prehistorie bedreven de Indianen landbouw op de zogenaamde kostgrondjesmanier. Ze kapten een stuk bos van ongeveer veertig bij veertig meter kaal. Het hout werd verbrand en de as maakte de grond vruchtbaarder dan hij eerst was. Op die grond is casavelandbouw heel goed te plegen.

Na een jaar of twee, drie raakt die grond uitgeput. De Indianen laten het grondje dan liggen en kappen een nieuw grondje kaal. De oude grond is pas na een jaar of dertig weer bruikbaar. Bij een bevolking van een behoorlijke omvang, zoals we voor Golden Rock en de andere nederzettingen op Sint Eustatius vermoeden, is het hele eiland na enkele eeuwen ongeschikt, omdat de grond uitgeput is. Hoelang dat op Sint Eustatius geduurd heeft, weten we nu nog niet. We hebben voor de berekening daarvan modellen voor hedendaagse Indianengroepen in Venezuela, en die bieden belangrijke paralellen met de situatie op Sint Eustatius".

VUURSTEEN

Het archeologisch onderzoek op Sint Eustatius omvat ook het onderzoek naar de tijdelijke kampen van de Indianen. Aad Versteeg: "Eén ervan ligt op de zuidoostpunt van Sint Eustatius. Daar is vuursteen gevonden van een donker-gele kleur, die in natura alleen op Antigua voorkomt. Van die kant op het eiland kun je precies naar Antigua varen. Mogelijk is het een tijdelijk kamp geweest, waar men met boten aanlegde om naar Antigua te varen om het vuursteen te halen voor Golden Rock of de Godet-nederzetting. Daar is dat vuursteen ook gevonden. In het cassavebereidingsproces is het vuursteen erg belangrijk. De raspen waarmee de cassaveknollen in de prehistorie geraspt werden, bestonden uit een houten plank waar kleine vuursteensplinters in vastgezet werden. De cassaveknollen werden geschild met mesjes die uit vuursteenmateriaal vervaardigd waren. Vuursteen was voor de vroegste bewoners dus een bijzonder belangrijke grondstof. Waarschijnlijk haalden ze dat via dat tijdelijke kamp uit Antigua".

Het onderzoek zal zich niet beperken tot Sint Eustatius. Aad Versteeg: "In latere jaren hopen we naar Saba te gaan. Daar zijn twee nederzettingen ontdekt. Eén midden op het eiland bij The Bottom en een aan de kust bij Spring Bay. Het is mogelijk dat de bevolking van Sint Eustatius of een deel ervan naar Saba verhuisde toen de landbouwmogelijkheden op Sint Eustatius uitgeput raakten".

Er zijn nog twee opmerkelijke kanten aan dit onderzoeksproject. Een van de eerste dingen die de drie wetenschappelijke medewerkers van de Universiteit en de zes studenten op Sint Eustatius zullen doen, is de plaatselijke bevolking vertellen wat ze er precies komen doen. Het tweede opmerkelijke is, dat het hele onderzoek gebeurt onder supervisie van en in samenwerking met het AAINA en de Historical Foundation op Sint Eustatius. Aad Versteeg: "Al het opgegraven materiaal zal uiteindelijk op Sint Eustatius permanent tentoongesteld worden". Dat was in vroeger tijden anders. Het weinige dat Nederlanders op de Antillen opgroeven, sleepten ze ook nog eens mee naar Nederland. Gelukkig veranderen de tijden soms wel.

JOS DE ROO

RALPH PRINS, wie is dat?

Door:
SYBREN PAUL

"Charles Dullin, stotteraar bij uitstek, behoort tot Frankrijks beroemdste toneelregisseurs. Onder zijn regie speelden mensen als Jean-Louis Barrault en Jean Vilar. Wanneer in een liefdesscéne minnaars elkaar niet teder genoeg bejegenden, stampte hij op de grond of klapte op zijn knie, kortom, liet hij merken dat de spelers bij hem moesten komen. Dan 'sprak' hij hen toe! Met een verbeten open mond — zoals men die van een stotteraar kent — en gesticulerend maakte Dullin duidelijk wat er fout was in de presentatie en hoe het wel moest. Uiteindelijk zei/stotterde hij: Encore une fois, et maintenant cent pourcents!" Aan het woord is Ralph Prins, fotograaf, tekenaar, schilder, graficus en wat al niet. Hij praat — en praten doet hij graag — over wat hem beweegt, over wat hij maakt, en over wie voorbeeld voor hem is. En voorbeeld voor hem is Charles Dullin, de man die op andere wist over te dragen dat je iets kunt doen én dat je iets 100 procent kunt doen, en de afgronden van verschil daartussen. Prins wil ook 100 procent geven, of—ie nu tekent of schildert of fotografeert. Voorbeeld? Wel bij fotografie kun je gebruik maken van een statief; je kunt ook je camera zelf vasthouden, en zo wordt je zelf een levend statief. Prins is zo'n levend statief en daardoor voegt hij 'menselijkheid' toe aan materie.

Ondanks zijn charmante, als een mantra jou doordringende, zachte, indringende stem, die vertelt en vertelt, is het moeilijk om de mens Prins te leren kennen. Omdat ik verder wilde kijken dan alles wat van hem zichtbaar gemaakt is/over hem gezegd is, omdat ik zijn binnenkant wil proberen te doorgronden vanuit mijn eigen ervaring, stel ik hem de gekste vragen:

— Ben je paranormaal begaafd?
— Functioneer je als medium?
— Ben je geniaal?
— Ben je gek?
— Wie vind je zelf dat je bent?

En Prins — coöperatief als steeds — maakt een bijna verwijtende opmerking. 'Waarom begrijp je me niet? Het is zo eenvoudig. Ik babbel wat hardop met mezelf; dat geeft je een betere concentratie. Ik doe alsof ik praat met Franciscus van Assisië als ik dierenfoto's maak. Ik doe alsof ik praat met Robin, als ik me op handen concentreer. Ik corrigeer mezelf, terwijl ik bezig ben. Natuurlijk praat ik niet met een geest, maar ik probeer in te dringen in dat wat ik wil vastleggen. En als er zegen op rust, dan komt het vanzelf....'

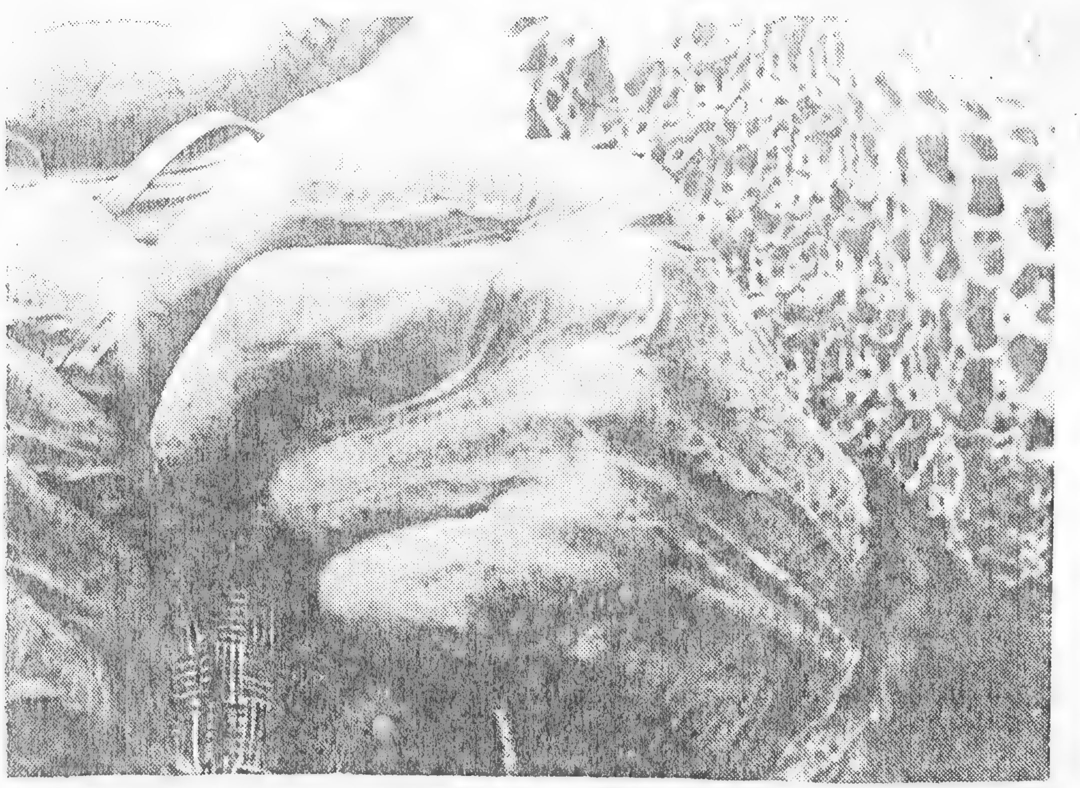
VADER

Mr. Isaäc Prins, de vader van Ralph, en een voor hem een zeer geliefd model ('als ik vast zit, of tot rust moet komen, dan maak ik eerst een paar schetsen van vader') heeft zijn zoon van twee dingen trachten te doordringen: het belang van Joodse zaken en het belang van culturele zaken. En vooral voor dat laatste was Ralph Prins gevoelig. Al erg jong liet hij zich door zijn vader 'lijmen' ('na afloop gaan we naar de dierentuin!') om mee naar musea te gaan. Ralph moest dan zeggen wat hij vond van de dingen die hij zag. Als hij zich dan liet verleiden tot een uitspraak als 'mooi' of iets dergelijks, dan kreeg hij van zijn vader een vriendelijke tik (een patch) waaruit bleek dat zo'n opmerking niet klopte. Hij werd verplicht om steeds op zijn eigen manier naar de dingen te kijken; hij moest leren zich bewust te worden wat hij vond.

Ook later toen Ralph Prins met pakken tekeningen van de academie thuis kwam om ze aan

Z.O.Z.

zijn vader te laten zien, gebeurde wat menigeen als vreemd zou ervaren. Stuk voor stuk bekeek de vader de tekeningen van zijn zoon; daarna stopte hij elke tekening in de kachel, zodat ze verbrandden.

Ralphs reactie daarop was er eigenlijk een zonder gevoel. Hij begreep dat hij door zijn vader gecoached werd naar een niveau dat van hem verwacht werd. En zijn vader (die aan Joodse zaken vooral zijn energie wijdde) kon dat doen want hij was een begaafd man; daarvan zijn voorbeelden te over, maar in relatie tot dit artikel is een opmerking van Siegfried van Praag de beste: 'Ralph, als je vader had getekend, was er geen millimeter voor jou overgebleven!'

VORMING

De verhalen die Ralph Prins over zijn opleiding vertelt (Amsterdam - Zürich - Amsterdam - Den Haag - Parijs - Berlijn - Den Haag - en nu nog steeds) grenzen aan het ongelooflijke. Veelal bepaalde hij zelf wat wel of niet geleerd moest worden. Niet dat hij twijfelde aan de docenten, maar wel aan de versnippering door het lessysteem. Steeds kreeg hij voor elkaar, dat hij zijn eigen studieprogramma in elkaar mocht zetten. Zijn voornaamste bezwaar was, met name wanneer het ging over vakken die later zijn beroep zouden zijn, dat hij vond dat zijn docenten niet kritisch genoeg waren, te hoge punten gaven of hem complimenten maakten over iets waarin hij goed zou zijn, terwijl hijzelf dat specifieke vak voor het eerst deed (bijvoorbeeld: tekenen naar een naaktmodel).

Niettemin hoort Prins onmiskenbaar tot die groep bi zondere mensen-kinderen die op het juiste moment de juiste dingen doen of de geschiktste mensen ontmoeten, om de eigen ontwikkeling te stimuleren.

Bijvoorbeeld: als Sandberg in '45 bij de Werkman-tentoonstelling verzucht, dat niemand zal weten hoe die prachtige drukinkten tot stand zijn gekomen, hoort Prins dat toevallig, en hij zegt: "Neemt U me niet kwalijk, wilt U dat echt weten. Dat kan ik U wel vertellen....' en het contact is gelegd.

Daarnaast zijn er velen die in hem op jonge leeftijd al een groot kunstenaar zien; dat zegt Prins niet, dat zeg ik; anders waren de dingen destijds nooit zo gelopen als ze gelopen zijn.

Hoe dat ook zij, in binnen- en buitenland krijgt Prins een scholing die nodig is om het kunstenaarschap te voeden met het nodige vakmanschap waardoor zijn bijzondere talent kan groeien tot volle wasdom.

KUNSTENAAR ZIJN

Kijken achter de schermen blijft niettemin erg moeilijk bij deze kunstenaar. Hij laat zich niet of slechts partieel uit over zijn levensfilosofie. Ik herken hem het best als hij zegt, dat hij zich geen kunstenaar voelt, maar dat hij kunstenaar is. En als hij in zijn kunstenaarschap door iets uit zijn evenwicht gebracht is, een schoonheidsontroering of juist het tegendeel daarvan, dan moet hij door scheppend werk weer terug in evenwicht komen. Zo ontstond bijvoorbeeld de tentoonstelling van Andersen die momenteel in Nederland gaat; zo ook werd zijn belangstelling gewekt voor Paul Léautaud ('die hoed samen met die oogopslag!'); en dan werkt Prins uiterst geconcentreerd.

Hij wil weer in het reine komen met zichzelf, of hij wil iets terugdoen voor wat die andere voor hem was (bij Andersen was dat door zijn werk; bij Léautaud door zijn fascinerende uiterlijkheid).

Maar los van in-of-uit-evenwicht zijn, het liefst is Prins bezig met portretten, het geeft niet van wie. Hij wil vastleggen wat uniek is, specifiek is in die ene mens. Het maakt niet uit of het een foto of een schilderij of een tekening is, al is er natuurlijk wel verschil: bij een schilderij of een tekening leg je de innerlijkheid van een persoon vast, zoals jij als kunstenaar die zag; bij een foto laat je zien dat iets 'even' werkelijkheid was.

EEN KUS VOOR DE MEESTER

Achter de schermen. Er is er misschien één die functioneert als absolute norm, en ook als inspiratiebron. Hij voelt zich opgejaagd, wil projecten doen, tentoonstellingen organiseren en wat al niet, maar in feite werkt hij niet anders dan voor 'een kus voor de meester'.

Dat is het compliment, het grootste compliment dat hij kent, en dat hij soms krijgt van zijn vrouw, als deze — fi ngevoelige en artistiek-begaafde vrouw als zij is — van mening is dat hij weer eens een absoluut hoogtepunt heeft bereikt. Dáárom moet hij weer verder, werken, werken,

lees verder p.17

Even terzijde: het werk van Prins is kostbaar. Hij praat daar niet graag over, maar met de beste wil van de wereld kan hij hier op Curaçao niet minder vragen dan hem in Europa betaald wordt. Wel kan men een soort afbetalingsregeling met Prins aangaan.

(een boek met foto's van Curaçao; het werk van Engels fotografisch 'beeldhouwen'), want hij kan niet niets doen.

Boodschappenjongen schreef ik eind oktober naar aanleinding van een expositie van zijn affiches in het Centro pro Arte, een geslaagde boodschappenjongen, maar de boodschap zelf zal men niet expressis verbis horen van Prins zelf. Daarvoor moet men te rade bij zijn werk.

Napa 20-1-1984

Het werk van Ralph Prins

Twee foto's, te weten **KLEINE CLOWN** en **MEISJE MET POPPENGEZICHT** brachten mij op het spoor van de boodschap die Prins naar zijn idee wil uitdragen. Wie de twee genoemde foto's aandachtig bekijkt, merkt dat daarin is vastgelegd **WAT DE KUNSTENAAR WILDE VASTLEGGEN.** Er is geen sprake meer van toeval (ook al zal misschien de fotograaf als kunstenaar soms erg lang geduld moeten betrachten voor hij 'knippen' kan), maar toeval is er niet. Er is een onvergetelijk moment van eeuwigheid even zichtbaar geweest in dat meisje, in die jongen, en nu **zijn** zij in die foto Kleine-Clown of Meisje-met-poppengezicht.

Daarvoor heb je de hand nodig van een als versteende, die precies weet wat eeuwigheid in zich draagt, en dat zichtbaar maakt/mag maken als er zegen op rust (De woorden van Prins en het kijken naar zijn werk hebben soms de neiging zich met elkaar te verbinden).

Dat onvergetelijke moment van eeuwigheid, die boodschap, heb ik met name bij de foto's verschillende malen kunnen constateren. 'Bedelend echtpaar' bijvoorbeeld zijn geen twee oudjes met een beker die jou om geld vragen, maar twee oudjes die vanuit de tweeëenheid die zij samen vormen, aan degenen die er voor openstaan de mogelijkheid bieden om voor een gift erkentelijkheid als betaling te verlenen, de gever daarmee nu al honderdvoudig vergoedend voor wat hij deed aan twee mensen die zó en niet anders samen moeten zijn.

Of die Clown, staand op een stoel midden in de arena van een circus. De clown is écht alèèn, en terwijl je naar hem kijkt, vraag je je af hoe hij vanuit zijn wankel evenwicht dadelijk zal gaan vallen.

De clown zelf is daarover nog in twijfel, hij balanceert in de meest letterlijke zin tussen hoop en vrees.

Het mooist vind ik een naakt (nr 26). Daarin is een eenheid aanwezig die zich moeilijk laat formuleren: het model beleeft haar lichaam op zo'n manier dat je als kijker weet, dat dit lichaam haar - vergeef met het bijbelse - tempel is, onvervreembaar eigen, heilig en sereen.

Je kijkt niet (als men mij wil verstaan) naar een bloot lichaam, maar je kijkt naar iemand die in volledige harmonie is met zichzelf.

De boodschap bij Prins is niet het uitdragen van een bepaalde filosofie, of het zou die moeten zijn van het willen openstaan voor de overal zichtbare triestheid of acceptatie van het menselijke. Hij fixeert wat van alle tijden kan zijn: de stilte overpeinzing van de oudere vader; (12) het zelfbewuste van iemand als Marlène (13). Het is voor mijn gevoel de binnenkant van mensen die Prins zichtbaar maakt, of liever nog zichtbaar wil maken, want ook zelf zoekt hij nog steeds, bijvoorbeeld naar de essentie van iemand als Leautaud, van wie drie portretten geëxposeerd zijn. Die portretten zijn mooi, en mij verbaast het feit dat hij (zoals elders al gezegd) getroffen werd door de stand van de hoed en de blik van de ogen. Ikzelf zou dan werk van hem gaan lezen om dieper door te dringen in zijn persoon; Prins tekent, schildert, schetst telkens opnieuw tot hij gekomen is tot het wezen van deze persoon.

Dat moge vreemd klinken, maar men bekijke daartoe het portret van Andersen dat in de kleine brochure is opgenomen.

Bij het werk dat geëxposeerd is blijkt dat portretten favoriet zijn, zoals Prins zelf al zei. Prins durft naar mensen te kijken zoals ze werkelijk zijn, zonder opsmuk, maar zoals je ze tegen zou kunnen komen, en dat zonder ook maar een enkele maal impertinent te worden.

Ik heb daar erg veel bewondering voor.

Toch is er nog een facet; het betreft een serie foto's waar ik hier aandacht aan wil besteden; het zijn foto's van Curaçao. Ik hoop oprecht dat deze foto's eens verkrijgbaar zullen zijn in boekvorm, en de titel voor dat boekwerk zou dan moeten luiden **PORTRET VAN CURACAO.**

zie verder p. 19.

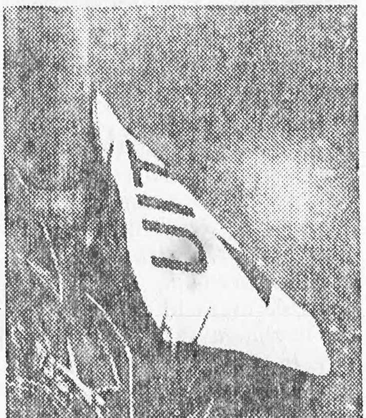
Vervolg
Ralph Prins

De intensiteit van deze fotografieën maakt duidelijk dat prins oog heeft voor het verdriet en de weemoed die schuilgaat in de schoonheid :nee, absoluut geen glamour!) van Curaçao. Hij maakt, om dit zichtbaar te maken, gebruik van mensenportretten (wat is dat portret van dat meisje ontroerend mooi; het lijkt of het leed van de mensheid doorzien en gedragen wordt door een kind!), van beestenportretten (een geit, een half blinde poes), van gebouwen en van toevalligheden waar het getrainde fotografenoog gevoelig voor is.

Dat portret van Curaçao is niet om na te vertellen, maar om zelf al kijkend te beleven.

Wel bevatten die foto's samen misschien voor Prins een nieuw element. Hun onderlinge samenhang is zo groot, dat men ondanks de variëteit — ik zei het al — kan spreken van een portret.

Een verkleinde foto uit deze reeks moge in al zijn veelzeggendheid hier het laatste woord hebben:

DE BEURS A/7 Zaterdag 21 januari 1984

FELIPITO TROMP VOORZITTER CCA

ORANJESTAD . Met ingang van 12 januari j.l. werd bij acclamatie Felipe B. Tromp, die al vice-voorzitter was, gekozen tot voorzitter van de Stichting Cultureel Centrum Aruba. Hij volgt in deze functie Jan Beaujon op, die per 21 december van het vorig jaar ontslag nam. De nieuwe voorzitter is minister van onderwijs geweest en ook directeur van het departement van onderwijs op Aruba. Momenteel is Felipito Tromp vertegenwoordiger van Aruba in de Adviesraad voor Culturele Samenwerking van het Koninkrijk, waar hij kortgeleden benoemd werd tot voorzitter van de Antilliaanse sectie ter opvolging van dr. René Römer, die gouverneur werd van de Antillen.

Hij is ook lid van het bestuur van Cede-Aruba en de Stichting Katholiek Onderwijs Aruba. Zijn opvolger als vice-voorzitter van het CCA is Simeon Frank, direkteur van het Maria College ETAO.

Amigoe

ZATERDAG 21 JANUARI 1984

F. Tromp nieuwe voorzitter CCA

ORANJESTAD — De stichting Cultureel Centrum Aruba heeft na het aftreden van de heer Jan Beaujon in Felipito B. Tromp een nieuwe voorzitter gekregen. De heer Beaujon heeft daardoor definitief afscheid genomen van een lange periode waar hij steeds weer op uitstekende wijze op en buiten Aruba leiding gaf aan het culturele leven op Aruba in het bijzonder in het CCA, en in de tot standkoming van het fraaie CCA gebouw. De heer Tromp is oud minister van onderwijs en ex onderwijs directeur op Aruba. Kort geleden werd de heer Tromp benoemd tot president van de Adviesraad voor culturele samenwerking, als opvolger van dr. René Römer. Tot vice voorzitter van het CCA werd gekozen de heer Simeon Frank, directeur van Maria College ETAO.

Amigoe

ZATERDAG 21 JANUARI 1984

Expositie Aruba in Caracas

ORANJESTAD — Het Instituto di Cultura in samenwerking met Centro Cultural Bolivar y Bello, die het contact legden met het Venezolaanse ministerie van Onderwijs en Wetenschappen, is erin geslaagd om op 16 februari in de zaal van het ministerie in Caracas een tentoonstelling van Arubaanse schildwerken te houden, hetgeen een belangrijke promotie voor Aruba inhoudt. In totaal werden door een daartoe ingestelde Arubaanse commissie zestig werken uitgezocht alsmede enige handwerken van leer die de Arubaanse kunst zullen presenteren.

Werken werden gekozen van: Johannes Donati, Maria Latorre, Mirto Nicolaas, Jan Smit, Padu Lampe, Greta Kock, Mateo Hayde, Giolina Henriquez, Julie Oduber, Hermien Abata, Evelino Fingal, Sonia Lemminga, Tonton Quant, Alvaro Robels, Gustavo Nouel, Alida Martinez, Nogel Mathen en Ludwig de L'Isle.

De mogelijkheid bestaat dat verschillende werken in Venezuela verkocht worden. Daarom wil Instituto deze werken vóór vertrek naar Venezuela eerst nog op Aruba vertonen. Die tentoonstelling wordt maandagavond om acht uur geopend en blijft tot volgende week vrijdag — iedere avond van zes tot negen uur — geopend.

Beurs- en Nieuwsberichten b/6
Zaterdag 21 januari 1984

STINAPA ARUBA GAAT GROOT NATUURPARK AANLEGGEN

ORANJESTAD - De Stichting Natuur en Parken (Stinapa) heeft als belangrijke doelstelling, mee te helpen om een Nationaal Park van de grond te krijgen op Aruba. In 1980 werd door de overheid een project aan Nederland overhandigd om in aanmerking te komen voor financiele hulp. (Het project Natuurpark Yamanota - Arikok). Jammergenoeg is het benodigde geld nog altijd niet beschikbaar. De stichting is, toen bleek dat financiele hulp door Nederland niet meer haalbaar leek, doorgegaan met het aftasten van mogelijkheden hoe dit project dan toch van de grond zou kunnen komen.

ORANJESTAD - Eén van de borden van de schilder Evelino Fingal, die de Stinapa gaat plaatsen voor het nieuwe natuurpark.

In 1983 gaf de overheid gehoor aan een verzoek als stichting natuurbescherming en gaf een groot stuk land om te onderhouden, in de vorm van een stuk huurgrond. Dit stuk land ligt ongeveer midden op ons eiland langs de noordkust. De grenzen lopen globaal van Boca Keto via Rooi Fluit naar de Arikok. Vandaaruit loopt de grens verder in zuidoostelijke richting tot aan de zandweg San Fuego - Fontein en volgt deze weg geheel tot Boca Prins.

Als eerste stap in de richting van realisatie van een natuurpark zullen er vier borden in het terrein geplaatst worden. Dit om aan te tonen waar het gebied bestemd als natuurgebied begint. Op de borden zijn op zeer fraaie wijze schilderingen aangebracht door de lokale schilder, Evelino Fingal. Te zien zijn vele voorstellingen die men ook in het veld kan aantreffen. Daarnaast doet elke bord ook een beroep op de bezoekers om mee te helpen dat het gebied zo goed mogelijk beheerd zal kunnen worden. Dit is gedaan door middel van vier schilderingen in de vorm van verkeersborden.

Aldus wordt verzocht om geen bomen of planten te kappen of vernielen, om geen vuil te storten, geen zand, stenen of andere materialen ter plekke aanwezig, weg te halen en om het gebied niet te betreden met grote/zware voertuigen (zoals dumptrucks).

De verschillende lokaties waar de borden zullen worden geplaatst zijn respectievelijk; een aan het begin van de zandweg die leidt naar de Arikok, te San Fuego; een aan de voet van de heuvel waar een zandweggetje begint dat leidt naar een klein huisje, te Bara Poste; (halverwege San Fuego - Boca Prins) een bij de afslag naar Dos Playa nabij Boca Prins; en een te Shete. Bij elk bord zullen twee betonnen pilaren gestort worden. Deze dienen om de bezoeker duidelijk te maken dat men een bijzonder gebied binnen gaat. Op de tweede plaats fungeren zij als obstakels opdat grote zware vehikels niet verder kunnen (althans niet officieel).

Op deze wijze dacht de stichting met kleinere ingrepen te beginnen met de realisering van het project Natuurpark. Als volgende stap dacht men dat het mogelijk moet zijn een route uit te zetten die te voet afgelegd kan worden. Bijvoorbeeld door langs de route herkenningstekens aan te brengen op regelmatige afstand. Van zo'n route komt dan een schriftelijk verslag waarin geinteresseerden meer achtergrond informatie kunnen verkrijgen van hetgeen te zien is. Men streeft ernaar om ten minste één wandelroute dit jaar nog uit te zetten. Op den duur zullen dan, met financiele hulp, ook voorzieningen getroffen kunnen worden die meer geld kosten, zoals b.v. de aanleg van berijdbare zandwegen.

Omdat de overheid de stichting een stuk grond in huur toevertrouwde werd het mogelijk een begin te maken met het Park. Voor de realisatie van het hele project is zo'n oplossing niet de meest optimale vorm. De stichting is de mening toegedaan dat een Park als dit van de hele bevolking is. Daarom dient de overheid daar eigenaar van te zijn en logischer wijs ook zorg te dragen voor het onderhoud (zij het d.m.v. een stichting). Het gebied genoemd in het opgestelde projekt beslaat vele vierkante kilometers. Het kan en mag niet zo zijn dat een zelfstandige organisatie zoveel grond verwerft.

Het is dan ook een vurige wens van de stichting dat de overheid het resterende gebied nu ook officieel zal bestemmen als beschermd gebied voor de natuur. Met toestemming van de overheid kan de Stinapa dan de voorgestelde maatregels uitbreiden tot de rest van het toekomstige park.

Tot slot vraagt de stichting de gehele bevolking van het eiland behulpzaam te zijn. Respecteer de verzoeken op de borden maar ook de borden zelf. Deze zijn te mooi en waardevol om vernield te worden.

In de loop van volgende week zal het eerste bord geplaatst worden. De anderen zullen op korte termijn volgen.